

Norges eiendommelige nøytralitet

Av John Sand

Straks det bryter ut krig, blir det ordinære rettsforhold forandret, både mellom de krigførende stater og mellom disse og de andre suverene stater, de nøytrale. Men det betyr på ingen måte at det inntrener lovløshet. Folkeretten er etter hvert nådd frem til bestemte rettsregler både for de krigførende land innbyrdes og i forholdet mellom dem og de nøytrale. Mellom disse tre parter består et funksjonsforhold som er fastlagt ved bestemte spilleregler. Brudd på spillereglene fra de krigførendes side overfører den nøytrale kalles nøytralitetskrenkelse. Nøytralitetsbrudd er derimot ukorrekt spill fra den nøytrale stats side.

I norsk statsråd fredag 1. september 1939 ble det utferdiget en kongelig resolusjon om «fullkommen nøytralitet». Dagen etter ble utenriksminister Koht oppsøkt av den tyske sendemann i Oslo, dr. Sahn, som på vegne av den tyske regjering ga en skriftlig forsikring om «å respektere det norske statsterritorium», men på samme tid ga varsel om at

«når riksregjeringen avgir denne forsikring, venter den naturligvis på sin side at Norge vil iakttå en uangrikelig nøytralitet overfor Tyskland og ikke tåle at noen tredje makt gjør brudd på Norges nøytralitet.»

Koht forsikret den tyske sendemann om «at sjølsagt ville vi halde nøytraliteten vår plent på samme måten i tilhøvet til Tyskland som imot andre land». Men i «Norsk utanrikspolitikk» s. 19-20 skriver Koht:

«Eg kan no godt seia som det var - eg meinte at vi ikkje skulle ta nøytralitetskrenkingane eins frå båe partane...»

Hvor stor vekt Tyskland la i spørsmålet om de nordiske lands nøytralitet fremgår av det faktum at tyskerne sendte en tidligere minister i København, friherre Ulrich von Hassel, for samtaler med de nordiske lands statsministre. Til Oslo kom von Hassel mandag den 3. september. Sammen med den tyske minister, dr. Sahn, hadde han drøftelser med Koht og Nygaardsvold. Koht beretter at han og Nygaardsvold var «noko kalde», mens de tyske diplomater «bar i alt laget sitt

merke av høg daning». Fra samtalen referer Koht at von Hassel ikke kom med noe uttidig press, men han gjorde det klart at dersom Norge lot sin handel bli kontrollert av noen krigførende part, så måtte Tyskland regne det som brudd på nøytraliteten.

Noen erklæring tilsvarende den tyske kom ikke fra England. Etter norsk purring kom endelig den britiske minister den 22. september med en britisk erklæring om nøytraliteten. Koht gir nærmere opplysninger: «Dormer kom til meg med fråsegn om at Storbritannia på sin kant ville respektere den norske nøytraliteten

... Men denne fråsegna hadde det merkelege tillegget at respekten gjaldt berre så lenge den andre parten, Tyskland, heldt sin lovnad om respekt. Med andre ord; den britiske regjeringa ville ikkje - såleis som den tyske sa at ho ville - fyrst sjå etter koss den krenkte parten, Noreg, tok nøytralitetskrenkinga, men ville halde seg rett til å koma med ny krenking frå si side. Det var ei formulering som ikkje (Forts. side 6)

Fredelig felttog etter femti år

NORDMENN I ØSTERLED

Av Kristian Hosar

Fra Gudbrandsdølen Lillehammer Tilskuer 14/10-95

år siden var Lindvig kompanisjef i Den norske legion. Rosjkov var underoffiser i Den røde armé.

Lindvig og en gruppe andre tidligere krigsfrivillige på Østfronten var nylig på vennskapsbesøk i St. Petersburg. De aldrende menn traff mange av fiendene fra den gang. Nå var det tid for forsoning.

Etter 50 år har to dødsfiender fra Østfronten gitt hverandre hånden. Olaf T. Lindvig fra Fåvang og Anatolij Rosjkov møttes ved skyttergravene utenfor St. Petersburg. For 50

Forsoningsmøte 50 år etter. Anatolij Rosjkov (til venstre) fra Den røde armé og Olaf T. Lindvig fra Den norske legion gir hverandre hånden. Møtestedet er ved de hvitmalte steinene i Urizk, som forteller hvor fronten gikk gjennom landsbyen. Foto: Hans Hvide Bang.

Hedret kamerater

Journalist Egil Ulateig fra Lesja var med frontkjempene til de gamle krigsområdene og forteller om møtet mellom de tidligere fiendene i en storreportasje i ukebladet «Vi Menn». 30 norske frontkjempere vendte tilbake til kampområdene ved St-Petersburg. De ville hedre sine falne kamerater og søke forsoning med ve-

teraner fra Den røde armé.

I alt var 40 nordmenn med på turen, 15 av dem kvinner. Flere av dem hadde mistet sine menn i kampene ved Leningrad.

- Det ble et strålende møte med russerne, sier Lindvig til GLT. Det ble absolutt et møte i forsoningens tegn. Lindvig hadde med sin kone og yngste sønn. Fru Lindvig har forøvrig tilknytning til St. Petersburg gjennom sine tyske foreldre som levde og virket der fra 1870 til 1920 da revolusjonen gjorde forholdene umulig. Hennes far arbeidet ved det norske konsulatet ved siden av utstrakt næringsvirksomhet.

Omfavnet hverandre

- Krigen var over da Lindvig og Rosjkov møttes, skriver Ulateig i reportasjen. - De omfavnet hverandre. Det var tid for forsoning.

Etter krigen ble Rosjkov hedret som helt for sin innsats. Lindvig ble dømt for landssvik.

- Vi var soldater, sier de (Forts. side 6)

Sigmund Knutsen ved bekransningen av minnesmerket over russiske falne i Urizk.

Vi minnes

«Nordmenns holdning»

Biskop Berggrav's radiotale 16. april 1940

Gjengitt bl.a. i Aftenposten 17/4-40.

Under en reise som jeg i går gjorde oppover i landet for å se til sivilbefolkningen og bistå med oppklaring av unødige misforståelser, slo det meg at enkelte ikke er klar over noen vesentlige ting. De tror at det å skyte på en soldat er fri sak for alle og enhver, ja kanskje noen mener at det er plikt. De vet ikke at det i krig er meget bestemte regler og avtaler, og at bare krigere kan føre krig. Sivilbefolkningen må avholde seg fra en hver innblanding. Hvis noen fra sitt vindu ser en tropp marsjere forbi og så løser skudd mot dem, så har han ikke bare brutt krigens lov, men har utfordret til den verste

gjengeldelse mot uskyldige som tenkes kan. Et slikt skudd har i krigene ofte kostet hundrer uskyldige mennesker livet. Sivile som voldelig blander seg inn i krigen ved sabotasje eller på annen måte, gjør den største forbrytelse mot sine egne landsmenn. La oss vise disiplin!

Det andre jeg så på min tur, var at sivile folk i redsel prøvde å gjemme seg bort. Selvsagt skal sivile i krigssonen ikke utsette seg for fare, men søke beskyttelse. Men der hvor operasjonene er over eller der hvor alt går fredelig for seg, skal de sivile oppføre seg normalt. Er vi okkupert, så tar vi konse-

kvensene. Vi er og blir nordmenn, ingen får oss fra det. Men nettopp fordi vi er nordmenn, er vi mennesker med disiplin og med verdig holdning. Ingen smisking eller kryping. Heller ingen dum kjekking. «Bad losers» har vi ikke bruk for å være. Sivile menn som prøver å gjemme seg bort, vekker straks mistanke. De utsetter seg derved for å bli tatt til fange. Vær åpne og ærlige. Vær faste både i samvittigheten og i deres opptrøden i de besatte deler av landet!

La meg nevne et lite eksempel fra i går. I et hus oppe i

(Forts. side 6)

Diskriminering av nordmenn

Vi «gammelnazister» er avskåret fra å uttale oss om innvandringspolitikk hvis vi ikke aksepterer uavkortet det system som nå følges. Vi blir uten reservasjoner foreholdt vår fortid og pådyttet det som man mener derved følger. Vi har derfor ved flere anledninger gått utenfor våre rekker for at vi også i Folk og Land skal kunne balansere det offisielle syn - som også blir tillagt det norske folk. Dette er fra et innlegg i «Fremskritt» 28.01.-95, og er fortsatt like aktuelt. Vi anbefaler forøvrig Michael Blümleins Kronikk i Aftenposten 22. november 1995 om samme tema.

Det er kanskje utradisjonelt at jeg, som selv er utlending, tar opp temaet innvandringspolitikk. Jeg mener likevel nå at det er på tide at vi begynner å se realitetene i øynene.

I løpet av de siste 10 årene har det kommet tusenvis av utlendinger til Norge. De fleste har fått oppholdstillatelse, noen med asylstatus og en meget stor prosent på humanitært grunnlag.

Noen har en bakgrunn med høy utdanning og god økonomi i sitt hjemland, men de fleste har en lav utdanning. Noen kan bare skrive sitt eget navn, og må regnes som analfabeter. Mange av dem har ingen politisk bakgrunn, men det er mange som dessverre har en kriminell bakgrunn.

Dette er personer som ikke tilfredsstiller kravene til asyl, men allikevel får de oppholdstillatelse og alle sosiale rettigheter.

Da må vi spørre oss: Hvem er de egentlig, som har kommet til vårt land med dramatiske historier bygget på egen fantasi, og som i dag lever i Norge med bedre levestandard enn nordmenn?

Av *Guillermo Ariel Rodriguez*

Mitt svar er følgende: Det er personer som ikke har respekt for norsk historie, norsk kultur og norske tradisjoner. Det er personer som aldri har jobbet her i landet og som har levd hele tiden på sosialen. Noen av dem jobber svart samtidig som de får sosialstøtte.

Jeg ønsker å fokusere spesielt på den nye gruppen av utlendinger som har kommet ulovlig til Norge den senere tid.

Mellom 5000 og 8000 personer lever nå ulovlig i Norge, og mange har klart å få sosialstøtte. De andre lever av kriminell virksomhet.

For de fleste går det som en lek å drive denne kriminelle virksomheten fordi de vet at det norske politiet på mange områder ikke er profesjonelt nok, at politiet mangler ressurser samt at politiet i Norge er veldig «snilt» i forhold til politiet i de land i den tredje verden som de selv kommer fra. Her i Norge benyttes ikke tortur av fanger, og norske fengsler byr på luksus i forhold til fengslene i de landene hvor

de ulovlige innvandrene kommer fra.

Det er imidlertid klart at de nye samfunnsproblemene ikke er født alene, vi må også «takke» Arbeiderpartiets dobbeltmoral. Teoretisk sett er nordmenn prioritert først, men i praktisk virkelighet er det en reell diskriminering av norske innbyggere.

Jeg mener at det er på tide å stoppe den farlige og diskriminerende utvikling mot nordmenn og det norske samfunn fra Arbeiderpartiet og den sosialistiske regjering. Derfor er det for meg en stor glede at det finnes et parti som FrP, med en meget fornøffig innvandringspolitikk der det sies at:

«Vi må kreve at de som får opphold må ha en gjensidig kontakt med de norske myndigheter. Da kan ingen utenlandske statsborgere i ettertid komme og si at de ikke visste.

Vi kan ikke tillate at utenlandske statsborgere som har sonet fengselsstraff, får oppholde seg videre i landet, de må utvises straks etter endt soning.

Vi kan ikke tillate at de som ikke har norsk statsborgerskap, får stemmerett ved kommunale valg. Samtidig må vi kreve at de som søker norsk statsborgerskap, må klare seg selv økonomisk og kunne beherske det norske språk både skriftlig og (Forts. side 6)

Betimelig spørsmål DET RØDE FLAGGET

Av *Ole Seierstad*

Jeg leste i Østlandsposten fra 27.09.-95 at det røde flagget valet på Larvik torv den 9. september.

I Østlandsposten for 19. september d.å. uttaler en av Arbeiderpartiets store kjemper at «den røde pesten drepte som svartedauen», og han nevnte 20-30 millioner (x 4 er sikkert mer riktig). Og nå vil jeg ta sjansen på å komme med et dumt spørsmål, selv om jeg avslører at jeg er litt tung i oppfatningen. Hva er det for noe som er slik stas ved dette røde flagget, som jo er symbolet på den «ismen» som så seg nødsaget til å ta livet av alle disse menneskene i dette århundre.

I det samme intervjuet sier Håkon Lie at «Hitler var bare en læregutt i forhold til Lenin, Stalin og Mao», og da må jeg få lov til å spørre: «Hva er

årsaken til at læregutten blir tittulert som verdenshistoriens største dævel, mens læremesteren nærmest er å betrakte som nødvendige dødshjelpere til fordel den såkalte «kollektive solidaritet»?

Hva kan det komme av at fortsatt er det her i Norge titusener som løper med dette røde flagget fra knokkelhaug til knokkelhaug på veg til «isme»-himmelen deres, mens de brune (som jo er læreguttens «discipler») er på veg til sitt «isme»-helvete.

Hva kan det komme av at relasjonene helt blir satt tilside når det gjelder effektivitet og håndverkmessig dyktighet? Og hva kan det komme av at alle disse nyutklekte Marx-tilbedere nå i dag er blitt så store globale «humanister»? Unnskyld alle de dumme spørsmålene. Men dere har sikkert forstått at jeg er litt naiv av meg - og nysgjerrig!

«HJEM» TIL STALIN

Av *Einar Diesen*

I 1985 kom Egil Ulateig ut med boken «Hjem til Stalin». Det er 10 år siden, og boken bør absolutt ikke glemmes. Kommunistene er på full fart inn i styre og stell i Østeuropa og holder fortsatt jerngrep i store deler av Asia og også det afrikanske kontinent. Våre hjemlige trendskaper lukker øynene. Hvis fenomenet behandles, kalles det nasjonalisme eller de brunes fremmarsj, og våre 100 «nynazister» fremstilles som den store fare. Avdøde redaktør Einar Diesen forfattet nedenstående anmeldelse da boken utkom. Den viser hva vi kan «forvente».

Ja, vi har vel alle visst det, mer eller mindre - de siste 39 årene ihvertfall. Eller vi har kjent en som har truffet en som hadde møtt en russisk krigsfange og skrev til ham da han var reist hjem og på den måten fikk rede på at han var drept. Eller noe i den retning. Men kanskje har vi skjøvet det litt til side også. Det er liksom ikke «mitt bord».

Men dette har ikke vært nok for Egil Ulateig - journalist, forfatter, forsker og - la oss si det like ut; glødende humanist. Han har villet at det norske folk skulle få vite sannheten helt ut, og det har han sørget for i en bok som kom ut akkurat som vi aller mest hygget oss med å glede oss over det som hendte for 40 år siden.

Har man lest denne boken er man såvisst ikke i tvil om hva som hendte med de russiske krigsfangene som befant seg i Norge da tyskerne kapitulerte. De ble sendt «hjem til Stalin» - det heter boken - og det kostet svært mange av dem livet straks, andre litt etter litt og alle sammen etter utrolige lidelser.

Der var 83 000 russiske krigsfanger i Norge da krigen sluttet. De fleste av dem visste godt hva Stalin hadde sagt: «Den som lar seg ta til fange

svikter sitt land.» Og straffen for det var Sibir eller døden på andre måter. Derfor var det ikke så mange av dem som gjerne ville «hjem til Stalin». Men det ble en oppgave for den engelske øverstkommanderende i Norge, general Thorne, for de norske myndigheter og for utsendinger fra Stalin å sørge for at de ble sendt til Sovjet-Unionen. Og det ble gjort.

Forfatteren stikker ikke umer stol at problemet i virkeligheten var uløselig. Det eneste norske myndigheter kunne gjøre var i virkeligheten det som Ulateig forteller at en norsk leirsjef sa til en gruppe russiske fanger: - Imorgen kommer det en russisk utsending for å plukke ut de som straks skal reise. Var jeg dere, ville jeg rømme!

- En av dem ble så redd at han gikk inn i brakka og henge seg, de andre rømte om natten.

Og på den måten var det nok endel som kom seg unna og som ved å holde seg skjult eller i dekning hos velvillige nordmenn inntil Stalins representanter var reist hjem igjen, kunne bli boende i Norge. Men hvordan skulle det norske samfunn ha klart å absorbere 83 000 fremmede? Var de russere alle sammen? Hva var egentlig russere? Fangene var europeere, asiater - fra mange forskjellige land, mer eller mindre underkuet av Stalin. To fanger viste seg å være tibetanske sauegjeterne som ved en misforståelse en gang var kommet utenfor sine egne grenser, var blitt tatt og til slutt forsynt med geværer og innrullert som soldater - selv om de ikke skjønte noe annet sprog enn tibetansk.

Allikevel var jo i virkeligheten Stalins kommunisme den bøyg som alt mulig strandet på. Ulateig synes å mene at norske regjeringsmyndigheter i London på et meget tidlig tidspunkt var klar over hvilket problem man sto overfor, slik at de i tide måtte ha kunnet foreta - ja, hva da? Et eller annet, muligens. Blant annet mener han at spørsmålet ble diskutert innenfor general (Forts. side 7)

Flaut og smålig

Av *Per Brynildsbakken*

I Aftenposten 3. april kan vi lese: «Krigsveteraner får 75 kroner å feire for». Det dreier seg om en koloni på 230 norske krigsveteraner i Spania, som hadde gledet seg til å feire 50-årsjubileet for frigjøringen av Norge, men som blir avspist med 75 kroner pr. person fra norske utenriksdepartement for å markere dette.

Hvilken enestående gavmildhet fra et departement, som tidligere har skrytt av sin «brannkorpsgruppe», med statssekretær Egeland i spissen, når det gjelder økonomisk støtte til alle mulige og umulige konfliktråder ute i den store verden!

Aftenposten 9/4-95.

DEN SORTE KOFFERT

«Glem ikke at det er en sort koffert i Russland, og at det er nok å trykke på en knapp i denne kofferten for å sprengne planeten. Dersom menneskeheten ikke helbreder Russland, vil noen snart trykke på knappen».

Tsjetsjenias president Dudajev.
(I flg. Aftenposten 18/5-95)

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansv. redaktør:
HAKON WARENDORPH
Red.sekretær: ROLV OLSEN

Adresse: Postboks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo.

Kontortider:
Tirsdag og onsdag kl. 11-15.
Telefon: 22 56 10 34

Redaktørene treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 160,- (i omslag kr. 200,-, utland kr. 240,-).

Giro: Post 0808.51 64504. Bank 6063.0501248

Abonnement (10 nummer i året) løper til det oppsies skriftlig.

Annonser forskuddsbetales med kr. 2,- + m.v.a. pr. spaltem.m. Minstepris kr. 100,-.

Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG
ISBN 0802-9652**Julen og de gode tradisjoner**

Det er en god tradisjon at vi skal være snille mot hverandre i jula. Det er en skikk vi selvsagt ikke skal tale hånsk om, selv om kanskje perspektivet for de gode gjerninger kunne utvides noe. I en artikkelserie i Dagbladet i desember -94 berettes det om et tyskerbarn som i flere år fikk komme inn til sine fosterforeldre og spise hver julekveld. Riktignok etter at gårdens folk var ferdige, men allikevel . . . ! Ellers bodde han i uthuset og spiste med hundene. Ja, snillhet er så mangt.

Den lille kunne intet gjøre fra eller til. Han var prisgitt mennesker som hadde sin egen spesielle oppfatning av godt og vondt. Det skal ikke meget fantasi til for å forstå de problemer en forsoningsprosess står overfor i et slikt tilfelle. Den ene part uten skyld, den annen uten menneskelighet. Noen forsoning er da heller ikke kommet i stand.

Når det gjelder generasjonen foran denne lille, «NS-barna» og tyskerbarna's foreldre og deres motparter, så har behov og ønsker om forsoning vært tema ved mange anledninger i jubileumsåret. En slik prosess har etter kirkens tradisjon et bestemt forløp: Synd, erkjennelse, soning, tilgivelse og forsoning.

Problemene tårner seg opp allerede ved første punkt. Hvilken synd er utgangspunktet? De fleste som er rammet av «oppgjøret», kan ikke se at de har deltatt i noe syndefall. De kan ikke innse at de «burde ha visst» at det de foretok seg i beste hensikt for land og folk, var straffbart. Det er da også en etisk og juridisk absurditet.

Synden er dermed borte og syndserkjennelsen med den. Soningen ble følgelig ingen botsgang og intet grunnlag for tilgivelse for dem som setter en slik mental overgivelse som forutsetning.

Etter at forskning og fakta har revet grunnen vekk under «burdehavisstsyndromet» og derfor av mange er erstattet med et «det gikk an å se det annerledes», så er det holdningsskapende krefter som føler behov for øket tilsøring, øket bruk av invektiver og usannheter. Levevilkårene for siste fase i «fredsprosessen», forsoningen, er blitt særdeles kummerlige.

Skal vi da ikke ha noen forsoning? Er de ikke verdifulle? Er det konklusjonen? - Til jul skal vi være snille. Vi skal gløtte på den døren alle parter har nøkkel til. Vi skal tilgi uten «de andres» uttalte syndserkjennelse. Vi har ikke bruk for den. Vår samvittighet trenger verken andres syndserkjennelse eller tilgivelse. Vi er - ikke minst i denne søte juletid - beredt til å ta imot ethvert håndslag som er gitt oss i respekt og som uttrykk for at gamle, missbrukte stempler er døde og maktesløse. Vår motytelse er å erkjenne at heller ikke vi er feilfrie, og at vi ikke har til hensikt å engasjere fra det tallrike korps av erstatningsadvokater.

JULEN 1995

Redaksjonen og ekspedisjonen i FOLK OG LAND og styret og kontormedarbeiderne i INO ønsker abonnenter og alle andre lesere, medlemmer og trofaste støttepillere over hele landet og de mange bosatte utenlands en riktig

GOD JUL I**Tid for feiring og forsoning**

På ny er det mai, denne vakreste av månedene, som symbolsk nok følger etter april, slik fred følger krig og sol følger regn. Aldri er nordmenn stoltere, gladere og mer fylt av forventning enn nettopp i mai, når bjerken grønnes, kveldene blir lyse og været varmt. Akkurat i år er mai, den skjønneste og mildeste, mer vidunderlig enn noen gang. Frigjøringsjubileet har hensatt de fleste av oss i begeistringens beruselse og skapt en sitrende spenning som skal utløses nettopp på den dagen som nå er kommet, mandag 8. mai.

Vi skal bruke dagen til å være glade og til å feire. Til å juble hemningsløst, til å heise faner og flagg. Og til å minnes de falne og hedre våre krigshelter med ydmykhet, respekt og fremfor alt taknemmlighet for at de ga oss vår fred og vår frihet.

Men på denne seierens dag må vi samtidig vokte oss så ikke selvgodheten og heltedyrligheten får ta fullstendig overhånd. Vi må også gjøre plass i sinnet til en smule ettertanke; til forsoning og tilgivelse.

Ikke alle opplever frihetsdagen som noen god dag. For dem vekker jubileet minner de helst ville vært foruten. Fredsoppgjøret viste dessverre at det nok ikke er nordmenns vis å strekke ut hånden, å vende det andre kinnet til. Nå ved femtiårsjubileet må det være på tide å sette sluttstrek for all den fordømmelse og trakassering alle de er blitt utsatt for hvis eneste forbrytelse det var at de valgte feil side.

Nå, femti år etter, er det ikke vanskelig å slutte seg til de mange som har beskrevet oppgjøret som en skamplott på vår ellers stolte historie, uverdige en fri nasjon der storsinn og toleranse er dyder som settes høyt - i hvert fall i festtalene. Vekk var respekten for meningsfrihet og ytringsfrihet. Ondskapen fikk makten over gode nordmenn, offeret ble selv bøddel.

Det kan ikke gjøres ugjort, det som er gjort. Men vi kan i det minste strekke ut hånden til alle dem som har lidd; til alle dem som ble dømt og fordømt og ikke minst til deres barn, som umulig kan klandres for foreldrenes valg.

Fra: «Asker og Bærums Budstikke»
8. mai 1995.

Hvis Vidkun Quisling ikke hadde grepet inn?

Av L.P. Skard

Det er jo en kjensgjerning at den norske regjering ikke forsvarte vår nøytralitet.

I kappløpet om Norge, var regjeringen fortsatt uøytral. Det gjaldt jo å komme på den rette side.

Tyskland vant kappløpet. Som okkupant kunne derfor Tyskland pålegge oss å underholde sine tropper i Norge. Og Tyskland kunne pålegge oss krav vi ikke kunne forsvart oss mot.

Hvis Folk og Land kunne få klarlagt Norges stilling uten Vidkun Quislings innsats, kan det få en enorm betydning! I Grønlandssaken skrev dr.

jur. Gustav Smedal i sin bok: Det blir fremtids sak å gjøre fordums urett god igjen! Hans kloke ord kan få den samme tyngde idag!

Redaktørens anmerkning:

L.P. Skards utfordring ovenfor er det all grunn til å ta alvorlig. Det forhold som han tar opp er nok omtalt i forskjellige sammenhenger tidligere både i Folk og Land og andre steder, men en samlet vurdering som omfatter økonomiske, politiske og ikke minst juridiske sider, ville uten tvil være av stor betydning. Vi ber om lesernes hjelp med synspunkter, kommentarer og ev. utredning.

HVOR MYE HUSKER DU?

Det har en tid vært arbeidet med å kartlegge NS-kontorer og institusjoner under okkupasjonen. Når det gjelder partiets og særorganisasjonenes kontorer rundt omkring, er kildene ganske greie, men vi mangler endel opplysninger om skoler, leirer (deriblant onnehjelpsleirer), kontrollstasjoner for mor og barn, NSK's matstellstasjoner og hjelpesystemer. Hvis du husker hvor noen-likke var plassert, så skriv vennligst til

INO

Postboks 3239 Elisenberg
0208 OSLO

Merket: "EJR"

**DØMMER -
DØMMER
IKKE**

Av Skallegrim

Under krigen var mange embetsmenn involvert i domsavsigelser etter lover som av hjemmefronten ble ansett som unasjonale. En av disse lovene var loven om Arbeidstjenesten. En tar i denne artikkel ikke sikte på å behandle loven, ei heller vil en debattere loven som sådan. Den 15.11.-43 avsa lagmann Johannes Norem en dom mot gymnaseelev Eva Hübert for at hun hadde unddratt seg arbeidstjeneste. Dommen lød på 60 dagers fengsel med en prøvetid på to år. Tiltalebeslutning var tatt ut av statsadvokat Bernt Vedeler.

Oslo byrett dømte den 5.11.-46 en mann til tvangsarbeid og tap av rettigheter. Mannen hadde vært medlem av NS og utført noe arbeid for tyskerne. I tillegg hadde han vært ansatt ved Oslo Arbeidskontor i seks måneder og hatt befattning med Arbeidstjenesten. Etter krigen ble det ikke reist rettsak mot dommer Norem fordi han hadde avsagt dom etter en lov hjemmefronten anså som unajonal. Heller ikke ble Vedeler dømt for å ha reist tiltale. Men NS-mannen i Oslo fikk dom fordi han blant annet hadde arbeidet med Arbeidstjenesten.

Ser en på dette isolerte tilfellet må en stusse. En statsadvokat reiser tiltale og en dommer dømmer etter en lov som ansees som unasjonale og går fri. En NS-mann dømmes for å ha fulgt opp en lov han anså som lovlig vedtatt. Denne NS-mannen visste sikkert ikke at hjemmefronten anså loven som unajonal - han fikk aldri tak i en illegal avis. Dommeren og statsadvokaten som ikke var NS hadde sikkert tilgang på illegale aviser og måtte derfor forstå at de handlet mot de norske lover Nygaardsvoldregjeringen og hjemmefronten kjempet for. Hvorfor ble ikke Norem og Vedeler dømt etter krigen? Ingen må hevde at ikke både Norem og Vedeler hadde funnet juridiske formuleringer som kunne ha forhindret dommen mot Eva Hübert hvis de ville. NS-mannen ved Oslo Arbeidskontor hadde ingen muligheter til å trekke seg fra det arbeidet han ble pålagt.

Både Norem og Vedeler ble forfremmet etter krigen. Deres handlinger ble ikke ansett som bistand til fienden! Utrolig, men sant.

Om Quislings orienteringssans

Aspheim og Reiermark med feil kart

Av Frederik Skaubo

Lars Reiermark synser og mener i Aftenposten 11/11. Han har lest Odd Aspheims kronikk 31/10 i samme avis og fått vann på mølla. Reiermark legger for dagen en i beste fall umoden oppfatning av Quisling og de aller fleste NS-folks hensikt med engasjementet under okkupasjonen. Det har vært filosofert og påstått svært meget i den forbindelse i 50 år uten at de som skal ha ment, forsøkt, handlet, ikke handlet, intrigert og ikke minst forrådt, har hatt reell mulighet til å delta i spekulasjonene. Som part i saken burde de hatt tilgang både i media og undervisning.

Uttestengningen har medført at Reiermark og enhver annen som har og har hatt meninger i samme retning, har hatt fritt slag og lett spill. Hva som helst

kan hevdes uten annet belegg en egen synsing.

Jeg mener ikke å diskreditere Reiermark når jeg hevder at han synes merkelig fjern fra den tanke at det ikke skal ligge vinningsmotiv i alt man foretar seg, at eget tap og egen død kan være lagt i potten med velberåd hu. Hovedhensikten med Quislings arbeide var aldri egen makt uten i den grad det var nødvendig for gjennomføringen av det overordnede mål: Å lede Norge og det norske folk gjennom og ut av den krisen som forelå. Det er vanskelig å se at noen av de ledende politikerne i 1940 hadde evner og moralsk mot til å ta på seg slike byrder. En rekke nordmenn utenom NS ble servile støttespillere uten å kunne hevde norske interesser overfor de tyske myndigheter.

Reiermark forsøker i sitt innlegg å redusere Quisling både

moralsk og intellektuelt ved å fremstille ham som en nullitet som ingen ting forstod på grunnlag at han ikke handlet til sitt eget beste. Det er ikke redelig å tillegge Quisling den ansvarsfraskrivelse som regelmessig kommer til syne blant så mange offentlige og private samfunnsstopper. Den naivitet som Reiermark tilskriver Quisling kan gjelde hans tro på det norske folk, men i forholdet til Tyskland var det de ofte smertefulle realiteter han så i øynene og forholdt seg til. Det var det norske folks sikkerhet og fremtid som telte. Det var ingen enkel kunst å manøvrere i det minefelt som 430 000 (Reiermarks tall) velutstyrte tyske soldater med en dyktig stab ambisiøse generaler utgjorde.

Avvist i Aftenposten fordi "vi måtte jo regne med nye motforestillinger". (!?)

Krigen sett fra andre

Fra Aftenposten 22. desember 1989 har vi hentet frem en artikkel av Svein Blindheim hvor han går i rette med Erling Storrustens kritikk av «Vi dro mot nord», Sven T. Arnebergs bok om det tyske felttoget nordover fra Oslo i 1940. Blindheims innlegg nådde leserne i verste julestrida den gang, men noe julelitteratur var det jo ikke. Det er imidlertid lærerik lesning og kan meget vel nyttes sammen med julegledene.

Av lektor Svein Blindheim

Erling Storrusten har den merkeligste begrunnelsen når han hevder (Aftenposten 13/12 -89 at forfatterne av «Vi dro mot nord» medvirker/bidrar til «feilaktig historiefremstilling».

Den angivelige feilmedvirkningen begrunnes med at forfatterne gjengir «tyske kilder uten aktiv journalistikk for å sikre en mer objektiv fremstilling».

For mye aktiv journalistikk

Jeg vil snu Storrustens påstand på hodet og hevde at vi i 50 år har levd med for mye aktiv journalistikk i historiefremstillingen av felttoget i

1940, med det resultat at folk flest lever i forestillinger om at vi/Norge, «med de dårlig utdannede, mangelfullt utrustede og delvis tilfeldig sammensatte avdelinger . . . (tok) opp den ulike kamp mot en militærmakt . . . som var den best utstyrte og trent i verden.» Likevel holdt vi ut lenger enn selveste Frankrike, unnløst sogar å kapitulere. Den reneste kosekroken, og helt uhistorisk.

Når Storrusten fortsetter med at «forfatterne får gjerne skrive og uttale hva de vil takket være at tyskerne tapte krigen», skjønner jeg ikke hva han mener. Trolig er det 1945 han sikter til, men jeg innser ikke logikken.

I motsetning til Storrusten

anser jeg det ikke bare fruktbart for sann historie at vi kan sammenligne med tyskernes versjon av hva som hendte, det er nødvendig/obligatorisk. I den grad jeg kan kontrollere fremstillingen, nemlig av «slaget» ved Fossum bro og I. Divisjons flukt til Sverige, er «Vi dro mot nord» nøktern/korrekt (mer så enn beretningen fra Forsvarets krigshistoriske avdeling, forfattet av brigadesjefen mot feil fiende i Øst-Finnmark, en offiser, men ikke historiker). Den fremstillingen lever opp til Storrustens ideal om aktiv journalistikk.

Romantisert

I 50 år har Norges krig vært romantisert og «blankpusa» til det ukjennelige for den som opplevde tafattheten, rotet, ja, kaoset. Misforståtte patrioter, ignoranter, englandselskere og tysklandshatere har nettopp gjennom «aktiv journalistikk» fabrikkert et bilde tildels bortenfor all virkelighet. For fritt å sitere Walt Whitman, «kommer den virkelige krigen ikke med i bøkene». Slik vil det fortsette så lenge vi bare ser krigen fra vår egen side.

Historien om krigen i 1940 er avhengig av hvem det er som skriver/beretter. I stort er

Truskap

*Truskap var det fyrste bod
for den fyrste mann og kvinne,
og med evig atterljod
lyder same krav der inne,
Under alt som verdfullt emnest,
truskap som det fyrste nemnest.*

*Ofte øydest møy og mann
av ein svik, og ofte vart det
berga både liv og land
av eit einsleg, trufast hjarte.
Stend de gjerning truskaps-prøva,
då hev du ein stordåd øva.*

*Som ein nyglødd truskapseid
skal ditt hjarta alltid banke,
og eit like avgjort nei
mot kvar svikefulle tanke.
Truskap er den sigersrunne
som skal vinne livsens krune.*

Kåre Bjørgen

det bare medansvarlige, høye offiserer som har berettet om felttoget (hva krigshandlingene angår, har sivile historikere gjentatt hva de militære fagfolkene har skrevet først).

Ikke-historiker

Det begynte med at en generalstabsoffiser, men ikke-historiker, skrev fremstillingen av felttoget for Den store undersøkelseskommissjonen av 1945. Fremstillingen mener ikke noe som helst om (1) den egentlige årsaken til det tyske overfallet (ikke-nøytralitet m.v. før 9. april). Ikke med ett ord nevner han at generalstaben/overkommandoen lot seg betjene av en britisk Secret Service-radiostasjon, som hadde sendt i kode hele vinteren til Puckish i London. Jeg finner ikke noe om (2) «dobbeltbokholderiet» i mobiliseringsoppsettningene i «pålidelige» og andre avdelinger (og direkte årsak til at regjeringen grep til «stille og delvis» mobilisering i en situasjon der man skulle ha tydd til åpen og øyeblikkelig mobilisering og tatt i bruk alle hjelpemidler, som kringkasting, kirkeklokker osv). Ikke ett ord står det (3) om den utstrakte

delte lagringen av våpen og de samme våpens kritiske deler (tennstempel m.v.), eller om (4) at en tafatt regjering først ga ordre til kamp da saken i realiteten var avgjort. Vi som kjempet ved Fossum bro, visste ikke om kongeriket var i kamp eller ikke da vi skjøt på tyskerne på vestsiden av Glomma. Vi skulle hindre at de kom over elven, det er så. Men det skulle løses ved brosprengningen, som var totalt mislykket, hvorpå vi trakk på avtrekkerne, og utløste en kaskade av lyd.

Overmobilisering

Heller ikke har jeg noe sted funnet (5) noen forklaring på den ødeleggende overmobiliseringen mot feil fiende lengst i nord, sogar en måned etterat Vinterkrigen (Finland) var slutt! Den toneangivende historikeren A.J.P. Taylor antyder at de alliertes planer vinteren 1940 kan ha vært, sogar at den «trosser (defy) fornuftig analyse», når han henleder tanken (suggest) på den skumle (more sinister) plan: Å dreie krigen over i en anti-sovjetisk kurs, slik at krigen mot Tyskland kunne glemmes eller so-

Det originale hjørnet

Forhastet håp fra folkedypet

*Den reisende gaveministera
hu reiser vel rundt til vi mister'a
og har vi litt flaks
så kan det skje straks
hvis NATOPresidiet frister 'a.*

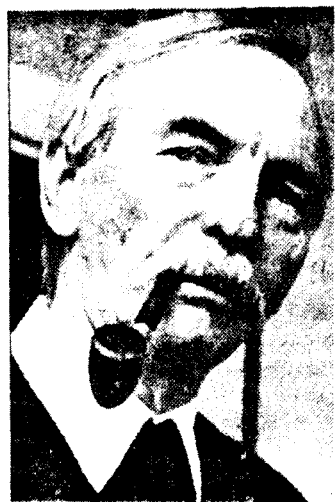
HaWa

Til minne om Gunnar Vetlesen

Av Bjørn Bjørnvold

En kjent forretningsmann i Porsgrunn døde 14. juni i en alder av 76 år. Han ble bisatt i Porsgrunn Østre Kirke 21. juni under deltakelse av en stor vennflokk, foretningsforbindelser og familie.

Gunnar Vetlesen var en farverik person. I sin ungdom var han flere år til sjøs. Under krigen meldte han seg til fronttjeneste på tysk side og deltok i kampene mot Russland.

Han kjempet i Divisjon Wiking, artilleriregiment 5. Denne divisjonen trengte helt frem til området rundt Kaukasus. Under en pause i kampene var han trukket tilbake til den lille byen Uspenskoje litt vest for Rostov. Her ble han godt kjent med den Ukrainske befolkningen.

Over 50 år senere var han på besøk i denne byen. Det skjedde i hans siste leveår. I Uspenskoje traff han igjen flere kjenninger som han hadde truffet for over et halvt århundre siden, og han fikk også anledning til å gjennoppfriske et mer personlig bekjennskap.

Under hans besøk der ble det holdt en minnehøytidelighet over de europeiske frivillige som sammen med tyskerne hadde kjempet mot Sovjet. En minnebauta var reist av befolkningen. Den tjente som fundament for et 3 m høyt rustfritt kors. Byens ordfører fortalte at han personlig hadde vært med på å pusse det rustfrie stålet blankt.

Etter krigen og rettsoppjøret overtok Gunnar Vetlesen sin fars bedrift i Porsgrunn. Han startet også et raffineringverk for ikke-jernholdige metaller på Bakken i Skien. Dette vokste til en solid eksportbedrift som på det meste beskjeftiget 60-70 mann. Bedriften er nå innstilt, men tomten

Norsk julekrim Åstjern fangeleir

Av Rolv Olsen

Arbeidstjenestens leir, Åstjern, ble i likhet med mange andre AT-leire benyttet som fengsel for NS-folk etter krigen. Husværet var bra. Kostholdet var dårligere, men «klientellets» åndelige behov skulle dekkes, og før jul 1945 kom sognepresten for å holde andakt. Temaet var: «Du skal ikke sette ditt lys under en skjepe.» Sjelden har vel en prest vært heldigere med teksten. Etter andakten kunne de som ønsket det, få en samtale med presten.

Far min meldte seg. Han var av dem som så fremover, så det var ingen angrende synder som så presten i øynene, men en som stilte timelige spørsmål: «Kunne presten hjelpe til med at de av fangene som hadde familie med små barn, kunne få juleperm?» Dessverre, slikt lå ikke presten på hjertet, men da han fikk høre at det var en 14 år gammel gutt blant fangene, var det hjelp å få så gutten slapp fri.

Far hadde bedt mor om å vente lengst mulig med jule-

middagen. Så sant det lot seg gjøre; han skulle hjem. Plan ble lagt, men tillitsmannen advarte: «Det vil bli oppdaget og da kommer lensmannen og henter deg.» «Ikke lensmannen i Jevnaker, nei».

Sammen med to andre hoppet far over piggråden bak utdoen. Det å stå på den øverste tråden og så sveve ut i det fri, den følelsen var allene verd forsøket på å komme hjem til sin Nina og de fem små. Med skyteglade vakter i helene løp de tre i knedjup snø til en ventende bil ved Høykorsveien.

Det ble tilløp til bråk da fangevokterne skulle foreta navneoppsett, men tillitsmannen og far hadde blitt enige om at rømningen ikke skulle føre til vanskeligheter, så det ble med tilløpet.

Lensmannen ble varslet, men først 1. juledags formiddag ringte han forpakteren vår for å høre om far var hjemme. Det var han. Lensmannen gikk så en skitur med familien og da han senere ringte forpakteren, var far reist. Konstituert lensmann i Jevnaker var daværende meieribestyrer Bentsen.

DEMOKRATIETS VELSIGNELSE

JACK LONDON I "MÅNEDALEN" (1893)

Tenk for en strålende chance her var. Her er nytt land med hav på begge sider, med den rikeste jord og de største naturrikdommer i verden. De vilde ha demokrati. Det var en ting som kunde stanse det folkestyret de vilde ha, og det var griskhet. Og mens de fråstet gikk demokratiet i stykker. Det blev en nasjon av spillere. De ødela alt, indianerne, jorden, skogene, bøflene og vandreduene. Deres lover var spillelover inntil de hadde griset til et helt kontinent. De brukte politikken til å dekke sine svindelforetagener. Og demokratiet var det ute med.

Demokratiet er gått fa'n i vold. Jeg er en parasitt. Jeg mesker meg på arbeiderklassens skabbete hud. Jeg behøver ikke å arbeide. Min far etterlot meg nok. Jeg bruker av min fars uhederlig tjente formue. Til helvete med arbeidet hvis det er det som teller.

Men tenk på de karene som taper. Hva skal alle taperne gjøre? Kall på politiet. Her spilles falsk. Demokratiet er en illusjon. Og tenk inne i byene driver de på med å slåss med hverandre for å få arbeide. Og dreper hverandre. Ja, vi lever i en forbryterisk tid.

der verket lå heter ennu Vetlesen-tomten.

I de senere år drev Vetlesen med kjøp og salg av metaller mellom alle de forretningsforbindelser han hadde rundt omkring i Europa.

Gunnar Vetlesen var et samfunnsengasjert menneske som fulgte godt med i alt som fore-

gikk både her hjemme og på det internasjonale plan. Han hadde sine meningers mot og gikk aldri av veien for en real diskusjon.

I perioden 1988-91 var Vetlesen vararepresentant til Porsgrunn bystyre for Fremskrittspartiet.

Jødenes konge - vår konge

Betlehemsstjerna er å finne i bibelen.

Vers seks i det andre kapitelet, Matteusevangeliet lyder som så: «Du Betlehem, du Judabygd. Av Judehovdingane er du visst ikkje ringaste i rang, for frå deg skal ein hovding gå fram som skal vera ein hyrding for Israel folket mitt.»

Denne stjerna lyser alltid, som himmelens stjerner gjer det. Men dei kan slokna, men denne kan i ævelengd ikkje slokna.

Derfor heiter det: «Når den stjerne lys og blid lot seg se ved midnatts-tid var det varslet i Guds rike at en konge uten like skulle fødes på vår jord.»

Det var ei leidestjerne, for den måtte vismennene fylgja. Dei hadde ikkje profetiær om henne utan ad omvegar og sagn. For skriftene var i Jerusalem. Herodes kalla saman alle yppersteprestene og dei skriftlære blandt folket og spurde dei kvar Messias skulle verta fødd. Dei sa til ham: «I Betlehem i Judea for så er skrevet ved Profeten». (Mika 5.1.)

Slik var jødane forvaltarar over Guds ord og berre dei. Guds ord var dei betrudd (Rom. 3.2.).

Men likevel skulle stjerna stå så høgt på himmelen at heidningane skulle sjå den og fylgje den til Jesus Kristus, verda sin frelsar. Dei hadde med seg gåver som det sømde seg for ein konge. Og det vesle barnet let seg tilboda som ein Gud. I evangeliet førekjem ei slik tilbeing sjeldan. For få mennesker viste han sin Guddomsglans. Men nokre vil eg nemna: Den blindfødde samaritanaren, ein av dei ti spedalske, den kananeiske kvinna, på Tabor og ved sin himmelfart.

Men med stjerna fylgde den store gleda, ja over all måte. (Matt. 2-10) Likevel skulle ho ikkje fordunkle det skrevne Guds ord.

For i Johannesevangeliet står det kortaste juleevangeliet: «I opphavet var Ordet. Og Ordet var hjå Gud og Ordet var Gud.» Og i vers 14 står det: «Og Ordet vart kjøtt og feste bu hjå oss, og me skoda herlegdomen hans - ein såvoren herlegdom som ein einboren Son har frå Far sin - full av nåde og sanning.»

Den første hyllesten fekk Jesus Kristus frå eit folk som var framandt for paktene med deira lovnader, utan von og utan Gud i verda . . .

Det var denne kongen som skulle bera den tunge klungerkruna Langfredag. Som ein slutning får vi og sitera frå Matteus evangeliet som det står skreve i det 27. kapitelet, vers 28-31. «So klødde dei av han og hertgde på han ei skarlagskåpa, og dei fletta ein krans av klunger og sette på hovudet hans og ein røyrtav i høgre handa. Med så gjort, fall dei på kne for han og spotta han og sa: «Heil deg du Jødekonge!» So sputta dei på han og tok røyrtaven og slo han i hovudet med. Og då dei hadde spotta han det dei vilde, tok dei av han kåpa og hadde på han hans eigne klæde, og så førde dei han bort og skulle krossfesta han.»

Denne stjerne lys og mild som kan aldri lede vill,
ER HANS GUDDOMS ORD, DET KLARE
SOM HAN LOT OSS ÅPENBARE
TIL Å LYSER FOR VÅR FOT.

Ludvig Stenseth

Fredelig felttog ...

(Forts. fra side 1)

begge. - Vi forstår hverandre. Det er de som ikke opplevde krigens gru, som hater mest og lengst.

Det ble flere mektige forsoningsmøter mellom de norske og russiske veteranene. I et forsamlingslokale i Urizk, et kjent navn fra krigshistorien, var det stor sammenkomst. Et russisk guttekor underholdt, russiske jenter hadde turnoppvisning.

Det ble holdt et utall taler utover kvelden. En russisk veteran med brystet fullt av utmerkelser, sang sanger fra krigen, og det ble overrakt gaver.

- Alle var enige om at det første, viktige skrittet mot forsoning var tatt, skriver Ulateig.

På gravplassen

De norske frontkjemperne besøkte også den tidligere krigskirkegården i Krasnoje Selo. Det vesle gravstedet ble slettet etter krigen, men veteranene fant spor etter den gamle kirkegården der 154 frontkjemper - og mange tyskere - ble begravet.

E. Saxlund ved kransenedlegging på gravstedet til Den norske legion.

- Jeg husker at russerne skrek på norsk i høytalere: Velkommen nordmenn, velkommen ut i skyttergravene! Der skal dere møte døden!

Gemyttene roet seg. Men legionærene tilgav aldri tyskerne at de brøt løftet om at de skulle settes inn på den finske fronten. I stedet ble det Leningradfronten hvor legionen gikk i stilling 28. februar 1942 i Finskoje Korowjo.

Beleiringen av Leningrad

Anatolij Rosjkov (til høyre) og Knut Baardseth i vennskapelig samvær under minnefesten på Krigsmuseet i Urizk.

Under en høytidelighet der russiske veteraner og historikere fra Forsoningssenteret var til stede, la nordmennene ned krans og holdt minnetale. Det var også kransenedlegging ved monumentet over de russiske fálne i Urizk. En norsk frontkjemper, Sigmund Knutsen, la ned kransen sammen med russeren Rosjkov. - Vi hatet ikke de russiske soldatene. Vi hatet bolsjevismen, sa Knutsen. Russerne nikket.

Nordmennene hadde også med seg et stort parti klær til et barnehjem i området, og overrakte ellers mange gaver av ulike slag til russerne.

For 53 år siden

Førrige gang Olaf Lindvig kom til Leningradfronten, var i februar i 1942, i 40 minusgrader. Karene ble forlagt ved det berømte Katarinaslottet.

varte i 900 dager. Trolig mer enn en million omkom, de fleste av sult.

Det ble stillingskrig i skyttergravene, med små og stundom blodige støt, skriver Ulateig i reportasjen.

Første bud var å holde hodet lavt.

Legionen tok farvel med Østfronten i mars 1943. Da lå rundt 150 døde igjen på gravstedet i Krasnoje Selo. Hver grav var markert med et enkelt kors i bjørk.

Diskriminering av ...

(Forts. fra side 2)

muntlig, og at de ikke er tidligere straffet.

Vi kan ikke tillate familiegjenforening hvis det ikke er dokumentert egen forsørgelses-

evne, uten mottagelse av sosialhjelp eller særytelser fra det offentlige.

Vi må utvikle offentlig støtte til organisasjoner og foreninger med etnisk bakgrunn eller felles hjemland som medlemskriterium.»

Norge er ikke forpliktet til å ta imot utenlandske statsborgere med kriminell bakgrunn eller beholde dem som ikke er interessert i å innrette seg etter det norske samfunn.

Jeg vil si at FrP innvandringspolitikk er den eneste veien for å kunne stoppe misbruket av skattebetalernes penger, til å stoppe kriminalitet og til å stoppe de nye samfunnsproblemene som Arbeiderpartiet og den sosialistiske regjering har bygget opp gjennom å ikke ta den ulovlige innvandring alvorlig.

Jeg ønsker en trygg fremtid for våre barn, uten religiøse og kulturelle konflikter og uten rasistiske holdninger som regjeringen og stortingsflertallet har innført i det norske samfunnet gjennom sin «anti-rasisme» politikk.

I realiteten diskriminerer de mennesker som er født og oppvokst i dette landet, og spesielt de av våre eldre som har vært med å bygge opp landet etter den andre verdenskrig.

Nordmenns holdning ...

(Forts. fra side 1)

landet, hvor jeg var inne, sa de at de hadde haglbøsse. Hva burde de gjøre med den, spurte de. Burde de ikke grave den ned i høyet eller i snøen, om tyskerne skulle komme innom? Jeg sa nei, dere skal la haglbøssen henge akkurat der ved døren hvor den har sin vanlige plass. Graver dere den ned og den blir funnet, er dere ferdige, dere og flere til. Åpent derimot er det all right. Det er ikke ulovlig å ha en haglbøsse. Da jeg i natt kom tilbake til Oslo, spurte jeg meg for om mitt råd var rett. Fra høyeste militære hold fikk jeg beskjed om at så var tilfelle. Folk som har gjemt noe, blir redde og gjør seg mistenkt.

Folk som er åpne, har intet å frykte, ble det sagt. Men sivile må aldri bære våpen. Etter krigsloven er de da franktirører og blir skutt. Alle krigshandlinger er forbeholdt uniformerte og organiserte tropper. Legg merke til begge disse ting. Riksadvokaten opplyste om dem i avisen forleden dag ved å vise til Haagkonvensjonen. Uniformerte og organiserte soldater er det som er under krigens lovs beskyttelse, om de blir tatt til fange eller overgir seg. Jeg har nettopp talt med Høyesterettsjustitiarius om disse forhold. Vi var

enige om at det burde bli gjort oppmerksom på dette i radio, fordi vi ser det som vår plikt å redde menneskeliv.

Mine erfaringer gjør det også nødvendig å si et ord om panikkartet angst. Jeg forstår, at den kan komme. Men den er alltid bare til skade. Gjør hva dere kan for å beskytte hverandre mot den. Vettløs atferd er i krigstid uberegnelig risikabel. For meg står to ting i forgrunnen som hjelper her. En god samvittighets pakt med Gud. Og så å gjøre sin plikt hver stund og hver dag. Arbeid og hjelp hverandre. Vær heller ikke vettløst mistenksomme. Det er både dumt og skadelig, uverdigg, unasjonalt, ukristelig. Dette er det nødvendigg å si. Derimot er det ganske unødvendig å be dere være gode og hjelpsomme mot hverandre. Har dere ikke alt merket hvordan vi har funnet hverandre, er blitt ett. Hvordan vi så selvfølgelig er gode og samfølende overfor hverandre. Så meget godhet var det aldri i Norge. Mange har også meget godhet og ridderlighet å fortelle om tyskerne. Til den fulle sannhet hører også dette. Man kan vel ikke gi hverandre et håndtrykk gjennom radio. Jeg gjør det allikevel. Husker dere den 23 salme, vers 23: «Men jeg blir alltid hos deg, du har grepet min høyre hånd». Vær velsignet alle sammen.

Norges eiendomme ...

(Forts. fra side 1)

kunnes synas serleg lovande for Norge.»

Hvordan norske politikere tenkte å praktisere en «fullkommen nøytralitet» får man allerede våren 1939 et visst innblikk i. Under det hemmelige stortingsmøte 3. mai 1939 kom det til sammenstøt mellom Trygve Sverdrup (H) - kanskje den ivrigste talsmann for Norges forsvar - og forsvarsminister Movinckel (V) Sverdrup tok til ordet for å få innbeordret fast personell ved de viktigste festninger på nordskysten. Dette ville Movinckel ikke være med på. Han hevdet at det ville være fullstendig hensiktsløst å «kaste bort nye millioner på et militærvesen som likevel ikke kunne trygge landets sikkerhet».

Fra Trygve Sverdrups motinnlegg siteres:

«Hr. Movinckels betraktninger om nøytralitet kan jeg - for å være kort - ikke utlegge anderledes enn at nøytralitet i hr. Movinckels munn betyr at kommer engelskmennene så overgir vi oss, og kommer noen andre så overgir vi oss ikke. Nøy-

tralitet betyr etter min mening at vi må kjempe enten den ene eller den andre bryter vår nøytralitet, og da har vi også plikt til å gjøre det om engelskmennene bryter den. Og da gjelder det at vi har så meget av forsvarsmidler for hånden at oppgaven blir dyr for den som forsøker det.»

Sverdrup sa også at Movinckel hevdet selvoppgivelses politikk.

I en 1. mai tale i 1939 hadde stortingsmann Olav Vegheim sagt at dersom vi måtte forsvare nøytraliteten med våpenmakt, «så skulle vi vite å plassere oss der hvor vi kunne kjempe mot fascismen og nazismen». Til dette sa stortingsmann Ingvald Førre at hvis det hang slik sammen,

«da er det jo ikke et nøytralitetsvern man vil ha ... Det er en militær allianse mot Tyskland man vil ha, men det våger man altså ikke å si.»

I «Sikkerhetspolitikken» kommenterer dosent dr. Nils Ørvik Førres uttalelse:

«En kommer vanskelig utenom at Førre her hadde rørt ved et meget vesentlig punkt. Norge skulle være absolutt, ubetinget nøytralt. Men det var like selvsagt at vi kunne ikke praktisere disse strenge reglene ved en eventuell britisk nøytralitetskrenkelse. Hvor lenge kunne vi regne med å beholde den strenge og objektive «masken»? Hvor langt måtte de norske statsmakter gå for å være sikre på at de hadde oppfylt Norges internasjonale forpliktelser - og endelig - hvilke instruksjoner skulle man gi nøytralitetsvernet for at det ikke skulle misforstå sin oppgave i den ene eller annen retning?»

Dosent Ørvik gir i «Norsk sikkerhetspolitikk» en karakteristikk av Halvdan Kohts utenrikspolitikk:

«- her synes Koht å ha lagt større vekt på formen, på ordet, enn på gjerningen. Det hjalp lite hvor snedig han ordla seg i sine samtaler med fremmede diplomater, når regjeringens politiske handlinger pekte i ganske andre retninger... Dersom et utenrikspolitisk opplegg skal gi de resultater man tar sikte på, må det være et rimelig forhold mellom handlinger og hensikt. I lengden vil det neppe nytte å bløffe. I Norges tilfelle var motsetningen mellom den erklærte og den virkelige politikk for stor til å virke sannsynlig.»

Utenriksminister Koht beskrives av shippingmannen Johan O. Egeland som en mann med

«en sterk selvbevissthet, parett med et doktrinert sosialistisk syn. Han fastholdt stadig sin utenrikspolitiske linje i stort og smått, selv etter at skadevirkningen var åpenbare for alle uheldede meningsberettigede.»

Da den avtroppende svenske sendemann i Oslo, utenriksminister Christian Günther, 1. juledag 1939 kom til Koht på avskjedsvisitt, tilkjennega Koht den kurs han ville følge dersom Norge skulle bli innblandet i krigen (Fra «For fred og friedom» s. 131).

«Eg sa til han at om Noreg skulle bli nøydt til å kjempe med i krigen, så ville vi stå på den engelske og ikkje den tyske sida. Og han sa for sin part at Sverige måtte gjera det same. Eg var likevel ikkje fulltrygg på at han la det same i orda som eg gjorde; eg ottas i det minste at han hadde eit vilkår med i tanken, - at det spurdes om kva for ei makt som fyrst ville bryte den svenske nøytraliteten, og at Sverige ville ta krig med den som fyrst nytta våpenmakt imot det. I alle tilfelle var det ei trøst å veta at vi baa to hadde same målet for viljen vår.

Berre tre dagar etter eg hadde hatt denne samtalen med Günther, fekk eg greitt prov for at vestmaktregjeringane no ynskte få både Noreg og Sverige med seg inn i krigen. Den 28. desember vart minister Colban i London kalla til utanriksministeren lord Halifax og fekk høre kva Storbritannia ville at Noreg skulle gjera. Og same dagen var den franske sendemannen i Oslo, Buere, hos meg med same ærendet for sitt land . . .»

I 1947 kom Koht med en imøtegåelse av Undersøkelsskommissjonens Innstilling. Her skriver Koht:

«Eg ville ikke at ei britisk

nøytralitetskrenking skulle få føre oss ut i krig med Storbritannia. Skulle det ikkje lukkas å halde oppe nøytraliteten, så måtte vi ikkje i noko tilfelle koma inn i krig på tysk side.»

Til dette har dr. Ørvik en megetsigende kommentar i «Sikkerhetspolitikken» side 349:

«Slik var altså de virkelige retningslinjer for den «absolutte, objektive og ubetingede» nøytralitet som Norge så ettertrykkelig hadde vendt tilbake til i 1938. At landets maktgrunnlag og resurser ikke strakk til for å garantere en fullstendig oppfyllelse av reglene var en sak for seg. Det var like meget viljen til å være nøytral som manglet. Etter de uttalelser som Koht og flere av de ledende politikere kom med, må det være helt på det rene at hverken regjeringen eller Stortingets flertall ønsket å være nøytrale i ordets egentlige mening. Man håpet i det lengste å opprettholde skinnnet av en nøytral holdning. Men dersom det kom til stykket, kunne det ikke være tvil.»

Av Undersøkelsskommissjonens Innstilling side 78 fremgår at kommanderende General Kristian Laake ikke var i tvil:

«- og kom det et engelsk angrep skulle en ikke slåss» uttaler han til Kommisjonen. På samme side i Innstillingen står det:

«General Laake forklarer at forslag fra hans side om møter i Forsvarsrådet som regel ble møtt med at «det måtte utsettes».

Ifølge generalens forklaring ble det holdt bare ett eneste møte i Forsvarsrådet i 1939 og 1940.

I en artikkel i det svenske militærtidsskrift «Fritt Militært Forum» 2/90 kommer den

svenske oberstløytnant og forsker ved Militærhøgskolan, Stellan Bojerud, inn på «norrännens uttalade ointeresse för sitt försvar» og «den norska neutralitet-ens probritiska profil.»

Morgenbladet 26. mai 1950 inneholder en kronikk «Hvilke feilvurderinger skadet Norge mest» av overlege Johan Scharffenberg. I kronikken trekker overlegen en sammenligning mellom professor Adolf Hoel som ble dømt til årelang fengselsstraff og utenriksminister Koht. Overlegens konklusjon er klar:

«Halvdan Kohts feilvurderinger skadet Norge langt alvorligere enn Adolf Hoels.»

En av vårt lands fremste okkupasjonstids-historikere, professor dr. Ole Kristian Grimnes kommer flere steder i sin bok «Veien inn i krigen» inn på den norske nøytraliteten før 9. april 1940.

Side 19 i boken siterer professoren Kohts utsagn om at vi måtte «ikkje i noko tilfelle koma «på den range side». Professor Grimnes karakteriserer en slik linje:

«Denne politikken var uoffisiell fordi den i sin kjerne var unøytral.»

Side 32 i samme bok uttaler Grimnes:

«Forestillingen om at Norge ikke måtte komme i krig med Storbritannia eller på den «gale» siden, kom faktisk til å fungere som en hovedårsak til at Norge gikk inn i krigen mot Tyskland 9. april.»

På side 35 uttaler professoren:

«Det kan ikke være tvil om at dersom Storbritannia var angriperen, ville det bare bli tale om et etiketteforsvar, en første motstand som så opphørte.»

Hjem til Stalin . . .

(Forts. fra side 2)

Strugstads militærmisjon som ble nedsatt for å danne mellomledd mellom norske myndigheter og den allierte øverstkommanderende og hans stab. Der tar han feil. Aftenpostens anmelder var selv offiser i den staben og hørte aldri noe om dette. Og professor Kreyberg, som Ulataig siterer, og som i årene etter krigen var opptatt med repatriering av fanger, sa at han ikke hadde ant hva som ventet fangene. Og professor Kreyberg var også medlem av Strugstads stab. Nå, dette er en bagatell. Mer vesentlig er det at Egil Ulateig for å belyse problemet i hele sin uhygge har levert et fabelaktig forskningsarbeide. Han har snakket med nordmenn som kom bort i dette arbeidet da

BOKTJENESTEN

Postboks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo. Telefonbest.: 22 56 10 34

..... eks. Vidkun Quisling: Russland og Vi (Innbundet) ..	kr. 285,-
..... eks. Vidkun Quisling: Russland og Vi (Heftet)	kr. 164,-
..... eks. Odd Melsom: På nasjonal uriaspost	kr. 50,-
..... eks. Odd Melsom: NS og fagorganisasjonen	kr. 50,-
..... eks. Knut Steenstrup: Dilemma	kr. 50,-
..... eks. A. I. Bru: Her er London	kr. 50,-
..... eks. Arne Tellefsen: Når forsvaret forfaller	kr. 25,-
..... eks. Arne Stornes: Skrift om vår nære historie	kr. 50,-
..... eks. Sundra Sand: Hva er Kristen Samling?	kr. 5,-
..... eks. Sundra Sand: Noen enrindringer fra tiden omkring Vidkun Quislings siste dager	kr. 5,-
..... eks. Dr. jur. Gustav Smedal: Patriotisme og landssvik	kr. 50,-
..... eks. Bjørn Vardaas: Grunnlovsbrudd og rettsoppgjør	kr. 30,-
..... eks. Roald A. Nielsen: "Solbris Ohoi!"	kr. 50,-
..... eks. Anna Kientopf: Det fredsfiendtlige trauma	kr. 50,-
..... eks. Sigurd Senje: Glemte soldat	kr. 75,-
..... eks. Hans Gervik: Refleksjoner etter 50 år	kr. 50,-
..... eks. Tom B. Jensen: Bibliografi over Nasjonal Samlings periodiske skrifter 1933-1945	kr. 50,-

Legg til kr. 20,- for forsendelser ved forskudsbetaling til: Postgiro 0807-5.15.02.89. Bankgiro 6063.05.00926 eller ved sjekk i kontanter eller frimerker. (Ellers porto og oppkravsgebyr.)

I alt bestilles for kr. som betales slik:

Navn:

Adresse:

Postnr.: Sted:

Boktjenesten minner om at «Russland og Vi»

innbundet - bare trykkes i 250 eks.

Forhåndsbestill i tide!

krigen sluttet, og han har funnet frem til en rekke navngitte russere som klarte å bli her og til noen som den dag i dag ikke våger å oppgi sitt navn fordi de stadig er redd Stalin.

Og han har studert avisene fra de dagene og har lest all den litteratur som streifer spørsmålet litt eller meget, slik som Nicolay Tolstoy's bøker, «The Victims of Yalta» og «Stalin's Secret Army».

Ja, han har lagt problemet frem for oss. Han kan ikke virkelig anviser noen løsning, men det skinner igjennom at akkurat det som skjedde aldri burde ha skjedd!

Egil Ulateig:
HJEM TIL STALIN
Cappelen

Krigen sett fra andre . . .

(Forts. fra side 4)
gar avsluttes (be ended)». Inn i et slikt mønster passer overmobiliseringen i nord som

hånd i hanske, ellers er den uten enhver fornuftig mening.

I et slikt alternativ blir det (6) også mening i at avdelinger og utstyr/materiell tilhørende avdelinger/mobiliseringsenheter i Sør-Norge, av begge forsvarsgrener (hær og marine, med forsvarsgrenenes flyavdelinger), sto i Nord-Norge da overfallet kom (8. april fra de allierte, neste dag det tyske).

Storrusten vil diskutere «aktiv journalistikk», jeg etterlyser en fundamental diskusjon av det avgjørende, og fortsatt ukjente. Men under alle omstendigheter ut fra Storrustens premiss: Riktig blir ikke historien om Norges krig før vi også ser krigen fra motpartens side. Derfor ser jeg «Vi dro mot nord» som et skritt i riktig retning. Dermed kan vi kanskje også avslutte epoken a la Peer Gynt og «vårt tapre lille land», og bli ferdig med Norge som et virkelighetsfluktens arnested.

VENNEGAVER

TIL "FOLK OG LAND"

Vi kvitterer denne gang for tilsammen kr. 6.750,-.

TAKK FOR FØLGENDE BIDRAG:

W. P., Oslo	kr. 700,-	I. T., Sverige	kr. 60,-
I. S., Nore	kr. 800,-	O. K., Kristiansand	kr. 500,-
D. S., Isfjorden	kr. 500,-	O. B., Oslo	kr. 150,-
H. R., Oslo	kr. 800,-	H. A., Eidanger	kr. 300,-
R. C. N., Trondheim	kr. 300,-	L. Y., Dal	kr. 40,-
S. T., Bergen	kr. 200,-	E. H., Fåberg	kr. 600,-
M. A., Alesund	kr. 200,-	R. T., Arnes	kr. 200,-
E. H., Minde	kr. 400,-	K. H., Mysen	kr. 300,-
P. W., Oslo	kr. 200,-	J. T. H., Oslo	kr. 500,-

Stalins forfalskninger og følgene av dem

Av Håkon Glosli

Etter nylagede lover trues det med fengselsstraff «... inn-til 10 år for enhver som tar til gjennæle mot fremstillingen av de nasjonalsosialistiske folkemord ved å fremheve dem som ubetydlige eller søker å rettfærdiggjøre dem».

Det er jo kjent at man fremdeles opererer med det magiske tall - 6 millioner - som opprinnelig begrunner seg på en falskmelding fra Stalinregimet før Nürnbergrettergangen. Derav 4 millioner omkomne jøde i Auswitch-leiren. Her den interessante historie om «korrektoren» av falskmeldingen:

Allerede våren 1990 kom den polske historikeren Danuta Czech til den slutning at det ikke var fire, men 1,3 millioner jødiske auswitchofre. 25. april s.å. publiserte den jødiske forfatter Jehuda Bauer det samme tall i «Chicago Tribune». Få måneder senere presenterte lederen av den historiske avdeling ved Auswitch-museet, Franciczek Piper, tallet på Auswitchofre med 1,1 millioner, derav 960 000 jøder, videre 75 000 polakker, 21 000 sigøynere og 15 000 sovjetiske krigsfanger.

Sjefen for Det Internasjonale råd for museet Auswitch-Birkenau, Stefan Wilkano-

wicz, erklærte sommeren 1990 overfor Det polske nyhetsbyrå PAP: Nøyaktige analyser har gitt som resultat at offertallet ikke overstiger 1,5 millioner. I følge dagsavisen «Die Presse» av 18. juli 1990 holdt nazijegeren Simon Wiesenthal, tallet på 1,5 millioner dødsopfer i Auswitch for å være «realistisk». Denne slutning delte han med Det hebraiske universitet i Jerusalem. George Wellers fra Dokumentasjonssenteret i Paris sier det kom 1,6 millioner fanger til Auswitch, hvorav 1,35 millioner ble myrdet. Den polske forfatter Ernest Skalski skrev i det tyske «Spiegel» nr. 30/1990 at «... luksusen Ærlighet, lønner seg», men de begåtte forbrytelser i Auswitch er dermed ikke blitt mindre, vår medfølelse med ofrene og indignasjoner over ugjerningene, er likevel den samme.

Hvor sant! Forferdelsen ville fylt oss selv om bare tre mennesker hadde blitt myrdet. Forbrytelsen begynte ved første mord. Men i årtier å holde en falskmelding fra Stalin av slike dimensjoner for å være sannhet, er beklagelig. Selv London-avisen «Daily Mail» brakte korreksjonen med at tallet av ofre nå var redusert med 2,5 millioner.

Men forbrytelsene av denne art forekom ikke bare på tys-

kernes side. Når en tar med de første fredsårene er det dessverre bare å konstatere at de ble gjennomført i adskillig større grad av krigens seierherrer overfor taperne. Men medialysert på dette mangler hittil. Skjevheten ved dette burde rettes opp. Noen ro over disse tragiske kapitler i krigshistorien får man ikke før alt er trukket fram. En kan si som et par franske historikere: Slik som det nu er, er det en tragedie. Forfatter Walter Sanning går i boken «Oppløsningen» grundig gjennom forfølgelsene av jødene under krigen og mener at tallet omkomne ennå ikke er riktig. Forfatterne Roland Bohlinger og Johannes P. Ney stiller også spørsmål til fremstillingen av jødeforfølgelsen i deres bok hvis tittel er «Betenkninger til spørsmålet om ekthet av den såkalte Wannsee-protokoll». De mener å ha oppdaget at det finnes to utgaver av denne, en falsk og en ekte. Faktum er nå at taperne skal bindes med nylagde «lover», slik at de i enda mindre grad kan få fortalt hva som er skjedd av overgrep mot dem, både av vold og propaganda. Virkeligheten er muligens som en norsk frontkjemper sa: «Har en vært med på å tape en krig, får en være gla om en får beholde livet.»

Hvorfor ennå ikke åpenhet?

Det er gått 50 år siden 2. Verdenskrig tok slutt. Ved frigjøringsjubileet ble det påstått at frigjøringen medførte økt ytringsfrihet.

Men ett tema skulle det være ro om: Det som offisielt ble kalt Rettsoppgjøret. De som opplevde å bli «rammet av Rettsoppjøret», har hele tiden vært uenige. Men de er ikke kommet til orde. De har ennå ikke skjont at de bør skjennes. De forstår godt at Riksarkivet ikke ville utlevere en rekke rettssaker til redaktørene av Krigsleksikonet: Det ville medføre stor risiko for at de skulle sanne jusprofessor Jon Skeies dom over rettsoppjøret: «Det har aldri vært en større rettsløshet i norsk historie.»

De forstår også godt at det er lagt nye 30 års lokk på opplysninger om likvidasjoner og angiverier.

I motsetning til i Danmark er det i Norge aldri blitt tillatt å stille spørsmålstegn ved berettigelsen av likvidasjoner. Dessuten: Friga man navnene til de 65 likviderte man offisielt vedkjenner seg, ville det bli spørsmål etter alle de øvrige drepte hvis navn da ikke blir nevnt.

Bare 3-4% av NS-folk ble dømt for angiverier. Mange av disse ble dømt for å ha meddelt seg til andre NS-folk, noe som vanligvis «ikke fikk følger» for den som var omtalt. Friga man opplysninger om angiverier, kunne det vise seg at angiverne var helt andre enn de som ble angitt å være det.

Imens vill Riksarkivet trofast fortsette sin angivervirksomhet til Rikstrykdeverket mot enker etter krigspensjonister slik at over 50 år gamle mistanker om «unasjonal holdning» fratar disse enkerne trygderettigheter.

I. C. S.

Julehilsen fra stjernene

Dette ungdomsdiktet av Katharina synes vi kan være en hyggelig julehilsen til alle leserne av bladet vårt:

Staa stille en stund, du travle kvinne,
Du julekavende barne-mor
Og husk at jul, som et hellig minne
Fra stjernene blinker ned til jord.

Og alle I menn, som gaar kolde og triste
Fortæret og skuffet av kamp og kiv
Bare iaften la Stjernen faa liste
En straale i hjertet til evig liv.

Ja, menneskebarn, syng nu glade og rene
Til barnet, der fødtes forlengst en gang
De tusinde Stjerner, de skinner jo ene
For dere og Gutten i Moderens fang.

Katharina Aall Normann

Nyt fra Europa Oktober 1995

Europas fælles kulturarv

– Vi skal værme om den kulturelle mangfoldighet og samtidig fremme den gensidige forståelse af og respekt for hver nations og hver egn kulturelle identitet. Det må være målet for medlemsstaternes kultursamarbejde, understregede Frode Kristoffersen (konservativ), da han stemte for Kommissionens kulturprogram RAPHAEL.

Parlamentet godkente programmet. RAPHAEL er et led i Unionens målsætninger om at styrke den europæiske kultur. Programmet skal løbe over fem år

med start den 1. januar 1996, og hensigten er at støtte bevarelse og restaurering af bygninger, monumenter og kunstgenstande.

Sideløbende skal der arrangeres udstillinger og laves undervisningsmateriale, så kendskabet til den europæiske kulturarv forbedres. Her lægger Parlamentet vægt på, der ydes en ekstra indsats i de små regioner i Europa, så alle får kendskab til Europas historie.

Restaurering og vedligeholdelse er et vigtigt aspekt i RAPHAEL-programmet, og Parlamentet ved-

tog, at der skal gives støtte til at oprette et europæisk center for uddannelse i restaurering.

– Trods historiske, kulturelle og sproglige forskelle vil kendskab til den europæiske kultur give borgerne i Europa mulighed for at erkende, at de har meget tilfælles, mente Frode Kristoffersen.

Han udtrykte glæde over, at det europæiske samarbejde nu får en kulturel dimension. Det vil styrke den folkelige opbakning og forståelse i Europa, forventede Frode Kristoffersen.

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Tirsdag og onsdag kl. 11-15. Telefon: 22 56 10 34.

Adresse: POSTBOKS 3239 ELISENBERG, 0208 OSLO.